

A Fővárosi Ítéltábla dr. Murányi Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a Bódis Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen elismert tartozás megfizetése iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2013. július 3-án kelt 22.G.20.398/2012/35. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat, továbbá fizesse meg az államnak az állami adóhatóság külön felhívására az illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt 1.175.200,- (Egymillióegyszázhetvenötezer-kettőszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes ügyvezetője és tagja volt a gyümölcs-, zöldségfeldolgozással, és -tartósítással foglalkozó ... Élelmiszeripari Kft.-nek (a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet).

A felperes és a ... Élelmiszeripari Kft. közti gazdasági kapcsolat keretében az adós gazdasági társaság csomagolóanyagot, illetőleg zöldség-, gyümölcs alapanyagokat, segédanyagokat (fűszerek, tartósítószer) vásárolt a felperestől, amelyek felhasználásával különböző kiszerelésű befőtteket és savanyúságokat gyártott, illetőleg csomagolást is végzett a felperes részére, ellátta a termékek címkézését, raklapozását, zsugorfóliázását is.

A felperessel 2008. június 11-én kötött szerződésben a ... Kft. vállalta az abban megjelölt savanyúságok gyártását a felperes részére, bruttó 550.860.000,- Ft értékben. Kikötötték azt is, hogy az ellenértéket a gyártást követően számlázza le az adós társaság a felperesnek, aki azt 8 napon belül átutalással fizeti meg, avagy

összevezeti a ... Kft. nála fennálló tartozásával.

A gyártási tevékenység tekintetében a felek közti elszámolás úgy alakult, hogy a felperes az általa leszállított alapanyagok, segédanyagok, csomagolóanyagok ellenértékéről számlát állított ki az adós gazdasági társaság felé, aki azokból befőtteket, savanyúságokat gyártott, azokat üvegezte, címkézte, raklapozta, fóliázta, és az ily módon elkészített késztermékek ellenértékét számlázta ki a felperesnek. A felek kölcsönösen beszámították számláik ellenértékét, az egymással szemben fennálló tartozásaikba.

A 2008. augusztus 5-i feljegyzés megnevezésű okiratban a felperes és a ... Élelmiszeripari Kft. rögzítette, hogy különböző konzervek gyártása és értékesítése kapcsán tevékenységüket 2008. június 1. napjától összehangolják, amelynek keretében a felperes finanszírozza az adós társaság tevékenységét. 2008. augusztus 5-éig a ... Kft. egyes termékekért, üvegenként magasabb vételárat számlázott - a 720 ml-es üvegre vetítve 0,- Ft-tal -, amely többletből törlesztette tartozását az adóhatóság és a bank felé. Megállapodtak egyrészt abban, hogy együttműködésük fenntartásával az addig kiszámlázott többlet - számviteli rendezéssel - a ... Kft. kölcsöntartozásaként kerül nyilvántartásra a felperes felé; továbbá abban is, hogy a felperes a jövőben is biztosítja a 720 ml-es üvegre vetített, üvegenként 10,- Ft mértékű finanszírozást a ... Kft. részére, ami - minden számlához kapcsolódóan - kölcsönként kerül folyósításra, hogy abból az adós az adóhatóság és a bank felé fennálló tartozásait teljesítse. Rögzítették, hogy a tartozás biztosítékeként az adós társaság jelzálogjogot enged a felperes javára, illetőleg hogy a felperes fenntartja vételi szándékát az adós üzletrészenek 50 %-a megvételére. Kikötötték a ... Kft. felé azt is, hogy nyersanyag beszerzését egyeztetnie kell a felperessel, aki termékei értékesítését kizárólagosan végzi.

A felperes és a ... Kft. által 2008. augusztus 29-én aláírt megállapodás tartalmazta a 2008. augusztus 5-i feljegyzés szerinti kölcsön üvegenkénti nagyságát (720 ml-es konzerv esetében üvegenként 10,- Ft, az 1700 ml-es esetében 20,- Ft, a 4250 ml-es esetében üvegenként 50,- Ft), továbbá azt is, hogy azt a felperes az adósnak az adóhatóság és a bank felé fennálló tartozásának rendezésére nyújtja. Kikötötték továbbá, hogy a felperes akkor biztosítja a kölcsönt, amennyiben átütemezésre kerül a ... Kft. tartozása a bank felé, és ezáltal biztosított a folyamatos működése. Egyebekben változatlanul érvényesnek tekintették a konzervek gyártása, értékesítése kapcsán fennálló megállapodásukat. Rögzítették ezért, hogy a már kiszámlázott - 10,- Ft, 20,- Ft, 50,- Ft - többlet tekintetében a ... Kft. jóváíró számlát bocsát ki, a többletösszegre a felek külön okiratban kölcsönszerződést kötnek.

A ... Kft. 2008. szeptember 10-én 18.449.064,- Ft összegben számlát állított ki a felperessel szemben „szerződés szerint utólagos árengedmény” címén, amelyben 720 ml-es, 1700 ml-es, 4250 ml-es konzervek tekintetében 10,- Ft + áfa, 20,- Ft + áfa, 50,- Ft + áfa egységárat számított fel.

A 2008. augusztus 5-i és a 2008. augusztus 29-i megállapodásban foglaltakkal szemben nem került átütemezésre az adós banki tartozása, nem került sor sem jelzálogjog alapítására, sem külön okiratban foglalt kölcsönszerződés megkötésére; a ... Kft. 2008. október 16-án „érvénytelenítő okirat” megnevezésű számlával stornózta a 2008. szeptember 10-én 18.449.064,- Ft összegben kiállított számláját.

2008. szeptember 11-én a felperes és a ... Kft. tárolási nyilatkozatot írtak alá,

amelyben 52 tételben rögzítették a ... Kft.-nél levő, a felperes tulajdonként nyilvántartott árukészletet (csomagolóanyagot, csomagolatlan, feldolgozásra/vagy csomagolásra váró, avagy már feldolgozott termékeket vegyesen). Az okirat alapjául a felperes nyilvántartása szolgált, leltárfelvétel nem készült.

A ... Kft.-vel szemben - a 2008. december 29-én benyújtott kérelmére - felszámolási eljárás indult. Az adós gazdasági társaság 2009. január 14-i kezdő időponttal felszámolás alá került.

A felperes 2009. február 23-án kelt levelében tájékoztatta az adós felszámolóját, hogy a felek üzleti kapcsolatából származó, a 2008. szeptember 11-i tárolási nyilatkozat szerint az adós telephelyén tárolt árukészletből nem került kiadásra részére 24.628.948,- Ft értékű áru, annak ellenére, hogy ellenértékét a felperes felé kiszámlázta a ... Kft. Kérte ezért a tulajdonát képező - az adós felszámolási vagyonába nem tartozó - áruk kiadását a felszámolótól.

A felszámoló a 2009. március 18-i válaszelevelében azt közölte a felperessel, hogy a kiadni kért árukészlet töredéke volt csupán megtalálható az adós telephelyén, ami előzetes egyeztetés után elszállítható.

A felperes és az alperes 2009. június 23-án írásbeli megállapodást kötöttek, amelyben az adós gyártási tevékenysége, a 2008. szeptember 11-i tárolási nyilatkozat, a felperes és az adós felszámolója közti levélváltás ismertetését követően, - az adott áru megnevezése, mennyisége, egységára és értéke megjelölése mellett - tételes meghatározással megállapították a felperes tulajdonát képező, saját tulajdonú készletként nyilvántartott 24.628.948,- Ft értékű árut.

Rögzítették, hogy az áru a ... Kft. telephelyén került tárolásra, azonban a felszámoló nem tudta kiadni az adós telephelyén 2009. március 31-én felvett leltár alapján a felperes részére, ezért a fel nem lelhető árukészletet leltárhányként kezelik.

Az alperes egyúttal - az adós társaság korábbi ügyvezetőjeként - kötelezettséget vállalt arra, hogy az árukészlet 24.628.948,- Ft összegű ellenértékét megtéríti a felperes részére. Megállapodtak, hogy az alperes 2010. december 31-ig egyéb ügynöki tevékenységgel jutalékos rendszer alkalmazásával tesz eleget kötelezettség vállalásának, illetőleg hogy az alperes 2009. május 31-ig 2.276.150,- Ft-ot megtérített a felperesnek, a további törlesztőrészletek elszámolása havonta történik. A felperes nyilatkozott, hogy az alperes felelősségvállalására tekintettel nem érvényesíti követelését - a fellelhető árukészlet kiadása iránti igényen kívül - az adóssal szemben.

Megállapodásuk alapján a felperes nem jelentett be hitelezői igényt a ... Kft.-vel szembeni felszámolási eljárásban.

A fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban a felperes a keresetében 22.352.798,- Ft és az után 2011. január 1-jétől kezdődően a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésében kérte az alperes marasztalását, a 2009. június 23-i megállapodás alapján.

Arra hivatkozott, hogy a felek között 2009. június 23-án létrejött megállapodásban az alperes vállalta, hogy a felperes tulajdonát képező, az adós telephelyén tárolt, de a felszámolási eljárás során fel nem lelt árukészlet ellenértékét megtéríti. Állította, hogy az adóssal fennállt gyakorlat alapján - miszerint az adós által feldolgozott, de a székhelyén tárolt, ugyanakkor a felperes felé leszámlázott árukészlet kiadása a

felperes rendelkezése szerint történt, az általa megjelölt harmadik személy felé - megállapítható, hogy a ... Kft.-nél tárolt árukészlet a felperes hatalmába került, azon tulajdonjogot szerzett. Rámutatott, hogy tulajdonjog hiányában kötelmi igénye volt az adósnál levő árukészlet kiadására, ami felett a felperes volt jogosult rendelkezni, az alperes nem.

Állította, hogy nem adott hozzájárulást az árukészlet adós általi értékesítéséhez, sem banki, illetve adótartozás teljesítéséhez, sem egyéb okból. Nyilatkozott arról is, hogy jogi képviselője a perbeli megállapodáskor nem adott tájékoztatást a peres feleknek jogszabály tartalmáról, az árukészlet tulajdonjogával kapcsolatosan sem, és nem került sor fenyegetés alkalmazására sem az alperessel szemben.

Álláspontja szerint a perbeli megállapodásban rögzített teljesítési mód - az ügynöki tevékenység - nem volt kizárólagos, csupán egy lehetőség volt az alperes számára.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Érvénytelenségi kifogással élt a 2009. június 23-i megállapodás tekintetében, amelynek alapjául egyrészt fenyegetésre, másrészt tévedésre hivatkozott. Előadta, hogy a perbeli megállapodást a felperes ügyvezetőjének büntető feljelentésre vonatkozó fenyegetése hatására írta alá, illetőleg abban a téves feltevésben, hogy a megállapodás tárgyát képező árukészlet a felperes tulajdonában állt. Ugyanakkor ingó dolog tulajdonának átszállásához szükséges volt az átadás is, amelyre azonban nem került sor. Állította, hogy a megállapodás megkötésekor eljáró felperesi jogi képviselő okozta a tévedését, a téves feltevést, azzal a téves tájékoztatással, hogy az árukészlet a felperes tulajdonát képezi.

Arra is hivatkozott, hogy az adós telephelyén tárolt felperesi árukészletet a felperes hozzájárulásával értékesítette, az abból származó vételárat a felperes tudtával és hozzájárulásával az adós működésének finanszírozására, banki és adótartozásai törlesztésére fordította.

Előadta továbbá, hogy a felperes és az adós közti finanszírozási megállapodás, az üvegenként nyújtott kedvezmény kölcsönszerződésnek minősült, a felperes az általa nyújtott kölcsönt átkonvertálta árutartozássá, amikor nyilvánvalóvá vált számára, hogy az adós működése nem tartható fenn, amelyben a továbbiakban nem is akart üzletrésztulajdont szerezni.

Hivatkozott arra is, hogy a perbeli megállapodás tárgyát képező tartozás nem az alperest, hanem a ... Kft.-t terhelte, amelyért nem volt jogszabályon alapuló helytállási kötelezettsége ügyvezetőként. Amennyiben a felperes a tartozást nem konvertálta volna át áruhitellé, be kellett volna jelentenie hitelezői igényként, az adóssal szembeni felszámolási eljárásban.

Előadta továbbá, hogy a megállapodás rögzítette az alperes általi teljesítés módját és annak határidejét az ügynöki tevékenységgel történő ledolgozással, ami nem az alperes hibájából lehetetlenült el. A felperes nem foglalkoztatta az alperest, így nem volt lehetősége a tartozás ledolgozására a megállapodás szerint.

Az elsőfokú bíróság a 2013. július 3-án kelt 22.G.20.398/2012/35. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.690.198,- Ft-ot, ezen összegnek 2012. február 29-től félévente, a kérelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező

mértékű késedelmi kamatát és 278.400,- Ft + áfa ügyvédi munkadíjat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest 156.000,- Ft, az alperest pedig 885.000,- Ft eljárási illeték megfizetésére az állam javára, az illetékhatóság külön felhívására.

Határozata indokolásában elsőként azt rögzítette, hogy a 2009. június 23-i megállapodásban foglalt alperesi kötelezettségvállalás nem minősült a Ptk. 332. §-a szerinti tartozásátvállalásnak, az a Ptk. 242. §-ának megfelelő tartozáselismerés volt, amelyben az alperes elismerte, hogy a felsorolt árukészlet - amelyet az adós nem tudott kiadni és azzal elszámolni a felperes felé - ellenértékével tartozik a felperesnek.

A Ptk. 242. § (1) bekezdésére, 210. § (1)-(4) bekezdéseire, 117. § (2) bekezdésére hivatkozással leszögezte az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperest terhelte annak bizonyítása a perben a tartozáselismerés szabályai szerint, hogy tartozása nem áll fenn, vagy bírósági úton nem érvényesíthető, illetőleg hogy a megállapodás érvénytelen az általa megjelölt, kifogáskén térvényesített megtámadási okok szerint.

A bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelésével megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság az alperes érvénytelenségi kifogását. A Ptk. 210. § (4) bekezdése tekintetében megállapította, hogy nem valósult meg felperes általi fenyegetés a perbeli megállapodás idején. Rámutatott, hogy jogellenes fenyegetésnek olyan hátrányt kell kilátásba helyeznie, amely miatt a nyilatkozatot tevő a valós akaratától eltérő kijelentést tesz, az ügyletkötéshez szükséges nyilatkozat egészében vagy részben a kilátásba helyezett hátrány hatására születik meg. Utalt az alperes nyilatkozatai közti ellentmondásokra is a fenyegetés körülményeivel kapcsolatban, hogy az alkalmazott fenyegetést eltérő, 2009. januári, illetőleg 2009. tavaszi időpontra is tette, továbbá arra is, hogy a megállapodás közvetlenül az aláírását megelőzően, az alperes jelenlétében került megfogalmazásra, ezért leszögezte azt is, hogy az alperesnek mindkét időtávban lehetősége volt átgondolni a felperes ajánlatát, szükség esetén jogi tanácsot kérve.

A ... Kft. kölcsöntartozására alapított védekezést azért nem fogadta el az elsőfokú bíróság, mert annak nem valósult meg a 2008. augusztus 29-i megállapodásban írt feltétele, a banki tartozás átütemezése. Nem került bizonyításra az az alperesi állítás sem, hogy a perbeli árukészlet azért nem maradt az adósnál, mert a kölcsönt árutartozássá konvertálta a felperes. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy ezt maga az alperes nem is állította, a személyes meghallgatása során kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a 2009. június 23-i megállapodásban az a különbözet szerepel, amit a felperes nem szállított el, az alperes pedig eladta. Az alperes perbeli jogi képviselője hivatkozott a kölcsön áruhitellé történő konvertálására, mint kézenfekvő lehetőségre.

Abból kiindulva, hogy a perbeli okirat 5. pontja szerint a felek abban a feltevésben kötötték megállapodásukat, hogy a felsorolt áruk a felperes tulajdonát képezték, illetőleg hogy egyező előadást tettek arról, hogy a ... Kft. által feldolgozott termék ellenértéke leszámlázásra került a felperes felé, aki azt beszámítással egyenlítette ki, továbbá hogy a perbeli megállapodásban felsoroltak közül - a tankos almapaprika kivételével - valamennyi áru feldolgozott volt az alperes részéről, az elsőfokú bíróság elfogadta az alperes védekezését abban a körben, hogy az ingó

dolog tulajdon átruházásának szabályai szerint - birtokba adás, egyéb módon történő átadás nélkül - nem kerültek a felperes tulajdonába a feldolgozott termékek, a felperesnek csupán kötelmi igénye keletkezett azok kiadására.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy tanúvallomással bizonyította az alperes a felperes hozzájárulását a ... Kft.-nél levő készlet értékesítéséhez, hogy abból működési költségek, adó- és banki tartozások kerüljenek kiegyenlítésre, mindez azonban nem jelentett lemondást a felperes részéről az őt illető áru ellenértékéről, annak későbbi érvényesítéséről.

Megállapította az elsőfokú bíróság a perbeli megállapodásban felsorolt készletből feldolgozatlan tankos almapaprika tekintetében, hogy annak ellenértékét a felperes leszámolta az adós felé, aki azt beszámítással kiegyenlítette, az alapanyag a birtokába került, azon a ... Kft. tulajdonjogot szerzett, így értékesítette.

Ugyan megállapítható volt a felek közös téves feltevése a felperes tulajdona tekintetében az árukészleten, az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes tévedése kizárta, hogy azt ő maga okozta, továbbá azt is, hogy az alperes tévedését felismerte, ezért a Ptk. 210. § (1) bekezdése nem volt alkalmazható. Nem találta alaposnak a Ptk. 210. § (2) bekezdésére való hivatkozást sem, annak bizonyítása hiányában, hogy jogi képviselő - a feleknek együttesen - adott, mégpedig jogszabály tartalmára vonatkozó, nyilvánvalóan téves tájékoztatást. Megjegyezte, hogy maga az alperes sem állította, hogy a felperesi jogi képviselő a megállapodásban foglalt ingók tulajdonjoga vonatkozásában tájékoztatást adott volna jogszabályi tartalomról, és arra vonatkozó tájékoztatás sem merült fel, hogy az alperes mint ügyvezető vagy tulajdonos felelős lenne az adós tartozásáért jogszabály alapján.

Megállapította, hogy a perbeli megállapodásban foglalt termékek tulajdonjoga tekintetében, mindkét szerződő fél esetében fennállt közös téves feltevés miatt hivatkozhatott az alperes kifogásként a Ptk. 210. § (3) bekezdése szerinti érvénytelenségre, azonban az egyedül a feldolgozatlan termékek tekintetében volt lényeges körülménnyel kapcsolatos tévedésnek tekinthető. Az elsőfokú bíróság szerint nem volt lényeges körülménnyel tekinthető - az alperes tartozáselismerése szempontjából - a feldolgozott termékek tulajdonjogára vonatkozó közös téves feltevés, amely áruk kiadására kötelmi igénye volt a felperesnek. A téves feltevés nem változtatott a feldolgozott árukért való felelősség elismerésén; ugyanaz a helyzet állt volna elő akkor is, ha azok a felperes tulajdonában állnak. Leszögezte, hogy az értékesítéshez adott felperesi hozzájárulás nem jelentette azt, hogy a felperes lemondott az áruk ellenértékének érvényesítéséről az adóssal szemben.

A perbeli megállapodás tárgyai közül a feldolgozatlan tankos almapaprika tekintetében találta lényegesnek az elsőfokú bíróság a tulajdonjogra vonatkozó téves feltevést, az alperes tartozáselismerése szempontjából, mivel ezen - az adós tulajdonát képező - termék tekintetében a felperesnek nem volt rendelkezési joga, sem kiadás iránti kötelmi igénye. Az alperes annak ellenére tett tartozáselismerő nyilatkozatot a feldolgozatlan tankos almapaprika ellenértékére - a tulajdonjog téves feltevése miatt -, hogy ebben a körben kötelezettsége állt volna fenn az adósnak a felperes felé.

Végül arra mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 111. § (1) bekezdésétől függetlenül nem volt akadálya az alperes

szerződéses kötelezettségvállalásának, hogy tagként, ügyvezetőként szerződéssel, tartozáselismerő nyilatkozattal kötelezettséget vállaljon, amelynek megfelelt a perbeli - csak részben érvénytelen - megállapodás. A tartozás ügynöki tevékenységgel való ledolgozásával kapcsolatban egyrészt azt rögzítette, hogy annak meghiúsulása mindkét fél magatartására visszavezethető volt, ugyanis egyezően adták elő, hogy egyikük sem tett semmit a teljesítés ezen módjának megvalósulása érdekében. Megállapította továbbá, hogy az alperes 2010. december 31-ig volt jogosult ledolgozni az általa elismert tartozást a megállapodás szerint, azonban ez nem jelentette kötelezettségének megszűnését a határidő eredménytelen elteltével. A felperes megállapodásban megjelölt időpontig nem, de azt követően már követelhetette a pénzbeli teljesítést az alperestől.

Az elsőfokú bíróság ezért - a tankos almapaprika megállapodásban rögzített értékének levonásával - 14.690.198,- Ft összegeben találta alaposnak a keresetet, az alperes késedelmi kamat fizetési kötelezettségét pedig a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem 2012. február 29-i benyújtásával kezdődően.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a 2009. június 23-i megállapodásban foglalt kötelezettségvállalás nem minősült tartozásátvállalásnak, azonban nem vont le következtetést abból a körülményből, hogy milyen okból tett tartozáselismerő nyilatkozatot olyan kötelezettség tekintetében, amely nem őt terhelte. Álláspontja szerint megállapítható a körülmények alapján, hogy abban a tudatban volt, hogy személyében felelős a fizetési kötelezettség teljesítéséért. Tartozásátvállalás hiányában kötelezettségvállalása csak nem nevesített formájú mögöttes felelősséggént értelmezhető, amely azonban megszűnt amiatt, hogy a felperes a jogvesztő határidőn belül nem érvényesítette követelését az adóssal szembeni felszámolási eljárásban.

Hangsúlyozta, hogy a termékeket az adós működése érdekében, tartozásai rendezése végett értékesítette, amelyhez a felperes hozzájárult, ezért a hiányzó termékek ellenértékével az adós tartozott elszámolni a felperes felé.

Állította, hogy tévedését az árukészlet tulajdonosának személyét illetően fel kellett ismernie a felperesnek, továbbá azt is, hogy nyilvánvalóan hibás tájékoztatást adott a felperesi jogi képviselő abban a jogkérdésben, hogy ki volt a termékek tulajdonosa, megbízottja eljárásáért a felperes tartozik felelősséggel. Amennyiben tájékoztatást kapott volna arról, hogy a felperes által hiányolt áru nem képezi a felperes tulajdonát, hogy annak kiadására csupán kötelmi jogi igénye lehet, a felperes a felszámolási eljárásban érvényesítheti követelését, amelyért az alperes nem köteles helytállni, nyilvánvalóan nem vállal fizetési kötelezettséget a felperes felé.

A felperesi jogi képviselő tárgyaláson tett nyilatkozata alapján megállapítható álláspontja szerint a büntetőjogi fenyegetettség is.

Előadta, hogy a felek egyező előadása a perben a gazdasági kapcsolat metodikájára vonatkozott, hogy a köztük kialakult módszer szerint a felperes által az adóshoz beszállított termékeket a felperes leszámlázta, eladta, majd pedig az adós

a termékeken különböző mértékű feldolgozást végezve a késztermékeket leszámlázta és ugyancsak eladta a felperesnek. Hangsúlyozta, hogy a termékek egy részének átadására ténylegesen nem került sor, azaz a felek nem nyilatkoztak egyezően minden egyes tételre, a felperes több olyan terméket is értékesített 2008-ban az adósnak, amelyeket késztermékként nem számlázott vissza az adós.

Hivatkozott arra is, hogy a felek számlaforgalmát igazoló iratok alapján megállapítható, hogy az adós készterméket utoljára 2008. november 23-án számlázott a felperesnek, a felperes 2008. december 4-én 14.166.003,- Ft, 2008. december 16-án 770.594,- Ft, összesen 14.936.597,- Ft értékű árut szállított az adósnak, amiből azonban semmi nem került leszámlázásra a felperes felé. Valószínűsíthető, hogy van további nyersanyagként megvásárolt, de késztermékként nem értékesített tétel is, aminek azért van jelentősége, mert ez esetben nem csupán az elsőfokú bíróság által levonásba helyezett almapaprika ellenértékét kellene figyelmen kívül hagyni a felperes követeléséből, hanem mindazokat, amelyek nem kerültek leszámlázásra az adós részéről a felperesnek, és értékük legalább 14.936.597,- Ft.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyes jogi következtetéssel marasztalta az alperest, annak ellenére, hogy a tényállást hibásan állapította meg abban a részében, hogy a perbeli megállapodásban részletezett árukészlet nem képezte a felperes tulajdonát. A Ptk. 117. § (2) bekezdésére hivatkozással állította, hogy az a tény, miszerint a felek közösen állapították meg az egyik fél telephelyén tárolt, adott mennyiségű és összetételű árukészlet tekintetében, hogy az a másik fél tulajdona, kétségtelenné tette azt, hogy a dolog feletti rendelkezési jog átadásra került, az egyik fél hatalmából kikerült a másik fél hatalmába. Hangsúlyozta azt is, hogy a szerződő felek - a gazdasági kapcsolatukra jellemző rendszeres egyeztetések alapján - közösen állapították meg és ismerték el a felperes tulajdonjogát az árukészleten.

Álláspontja szerint helytállóan tekintette tartozáselismerésnek az elsőfokú bíróság a kereset alapjául megjelölt megállapodást, amellyel szemben az alperesen volt a bizonyítás kötelezettsége, mind az érvénytelenség, mind pedig a tartozás összecszerűsége tekintetében. Mivel az alperes nem bizonyította állításait sem a fenyegetés, kényszer, sem pedig a követelés összecszerűsége vonatkozásában, megalapozottan került marasztalásra a 2009. június 23-i megállapodás alapján, az abban felsorolt árukészlet ellenértékének megfizetésében, a feldolgozatlan termék levonásával.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla mindennek előtt azt rögzíti, hogy a fellebbezés és az azzal kapcsolatos ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítéletet a Pp. 235. § (1) bekezdése, 253. § (3) bekezdése szerint; nem vizsgálta a keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezést.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és helytálló jogi következtetéssel marasztalta az alperest.

Az alperes fellebbezésével kapcsolatban elsőként arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy a bírói gyakorlat szerint tartozás elismerésére nemcsak korábbi szerződéses jogviszonyból eredő kötelezettség esetében van mód, hanem - a Ptk. 242. §-ának megfogalmazásából következően - szerződéses jogviszony hiányában is lehetőség van valamely kötelezettség fennállásának elismerésére (BH 1998/481). A perbeli esetben az alperes mint a felszámolás alá került adós ügyvezetője az általa vezetett gazdasági társaság nem vitatott tartozásának megfizetéséért - a főkötelezett társaság helyett - saját személyében felelősséget vállalt. Jognyilatkozatának érvényességére, hatályosságára, bírósági úton való érvényesíthetőségére a Ptk. 242. §-ában foglalt szabályok voltak irányadóak, függetlenül a felperes pénzbeli követelésének adós társasággal szembeni igényérvényesítési rendjétől a Cstv. 37. §-a, 38. § (3) bekezdése szerint.

Leszögezi egyúttal azt is a másodfokú bíróság, hogy a perbeli tartozáselismerésre az alperes részéről az adóssal szembeni - a felszámolás 2009. január 14-i kezdő időpontjától számított egyéves - jogvesztő igénybejelentési határidőn belül került sor 2009. június 23-án, azaz akkor, amikor a felperes követelése az alperes által vezetett gazdálkodó szervezettel szemben még fennállt. Annak ténye, hogy az alperes tartozáselismerésére figyelemmel a felperes nem érvényesítette követelését a felszámolási eljárásban, nem volt jelentősége az alperes felelőssége tekintetében, az általa elismert tartozásért.

A fellebbezéssel kapcsolatban rögzíti a másodfokú bíróság azt is, hogy az alperes nem hivatkozott olyan új tényre, bizonyítékra, amely - a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt szabálynak megfelelően - alkalmas lett volna az elsőfokú ítélet megváltoztatására, az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok felülmérlegelésére, akár az érvénytelenségi kifogás, akár a marasztalás összecszerúsége tekintetében.

Kiemeli az elsőfokú eljárás adatai közül a Fővárosi Ítéltábla, hogy a 2012. szeptember 12-i tárgyaláson az alperes úgy nyilatkozott személyes meghallgatása során, hogy a 2008. szeptember 11-i tárolási nyilatkozatban felsorolt termékek közül egyedül a tartályos (tankos) almapaprika volt feldolgozatlan; nem vitatta, hogy az okiratban feltüntetett termékek - a felperes tulajdonát képező - legyártott termékek voltak. Előadta továbbá, hogy a 2008. szeptember 11-i tárolási nyilatkozatban és a perbeli 2009. június 23-i megállapodásban felsorolt termékek közti különbség egyedül a felperes által elszállított feldolgozott termékkörből adódott (22.G.20.398/2012/8. számú jegyzőkönyv 10., 5. oldala); azaz saját előadása szerint a perbeli megállapodásban felsorolt áruk - az elsőfokú bíróság által levonásba helyezett tankos almapaprika kivételével - feldolgozott („legyártott”) termékek voltak, amely tény már 2008. szeptember 11-én is fennállt.

Az elsőfokú bíróság a 2012. november 14-i tárgyaláson 22.G.20.398/2012/13. szám alatt kihirdetett végzésével intézkedett - az alperes indítványa szerint - a felperes és az adós 2008. augusztus 1-jétől 2008. december 31-éig terjedő számlaforgalmát igazoló okiratok beszerzése érdekében, felhívást intézett a felpereshez, illetőleg megkereséssel élt az adós felszámolója felé. A felperes 2012. december 20-án csatolta okirati bizonyítékait, az adós felszámolójánál levő iratok pedig 2013.

március 5-én érkeztek meg az elsőfokú iratokhoz. A felperes szállítóleveleivel, számláival kapcsolatban az alperes a 2013. január 14-én érkezett beadványában tett nyilatkozatot, de csupán általánosságban, az alapul szolgáló tények és azok bizonyítékai egyértelmű megjelölése, kellő részletesség és értékelhető indokolás nélkül. Egyedül a 2008. december 4-i teljesítéssel kiállított - 61.850 kg tankos almapaprika értékesítéséről szóló - felperesi számlára utalt, amely alapján állította, hogy a perbeli megállapodásban 51.084 kg mennyiségben 7.662.600,- Ft értékkel szereplő áru ennek a beszerzésnek a maradványa, amelyen azért nem állapítható meg a felperes tulajdonjoga, mert ezt követően az adós nem állított ki számlát a felperes felé.

Az elsőfokú bíróság 2013. március 6-án kelt 22.G.40.398/2012/28. számú végzésében foglalt felhívás ellenére sem tett további észrevételt, értékelhető nyilatkozatot az alperes a felperes és az adós számlaforgalmát igazoló okiratokra, a megszabott határidőn belül, a 2013. április 11-i tárgyalást megelőzően. Nem tett részletesebb és kimunkáltabb előadást a 2013. július 1-jén benyújtott iratában sem, amelyben egyedül a 51.084 kg/61.850 kg tankos almapaprikára hivatkozott a csatolt számlák és a perbeli megállapodás tekintetében.

Az ezt követő - berekesztett és ítélethozatallal befejezett - 2013. július 3-i tárgyaláson utalt az alperes 2008. december 4-i felperesi számlára 14.166.003,- Ft összegben, amellyel kapcsolatban a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, amikor az alperes elkésztett nyilatkozatát nem vette figyelembe.

A Fővárosi Ítéltábla szerint azért sem vezethetett eredményre az alperes részéről a 2008. december 4-i felperesi teljesítésre alapított okfejtés, mert a perbeli megállapodás alapját a 2008. szeptember 11-i tárolási nyilatkozat, az abban feltüntetett termékkör - megmaradt része - képezte. A 2008. szeptember 11-i állapothoz képest csak csökkenés következett be az okiratban rögzített árukészletben, a felperes által elszállításra került feldolgozott termékek miatt, amelyet az alperes személyes előadása során elismert. Ezért 2008. szeptember 11-ét követő - akár 2008. december 4-i - felperesi teljesítés (akár feldolgozatlan maradt, akár nem) nem érintette a tárolási nyilatkozat, ennél fogva az azon alapuló perbeli megállapodás tartalmát sem.

A perbeli - 2009. június 23. napi - megállapodásban nem szerepelt 2008. december 4-én szállított felperesi áru, kizárólag 2008. szeptember 11. napját megelőző, ezért fel sem merült annak vizsgálata, hogy a 2008. decemberében szállított felperesi árut az alperes feldolgozta-e és kiszámlázta-e a felperes felé.

A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdése, 141. § (6) bekezdése szerint sem vezethetett eredményre az alperes fellebbezésében kifejtett, azonban a korábbiaktól eltérő érvelése és állítása a 2008. december 16-i 770.594,- Ft értékben kiszámlázott csemege uborkával kapcsolatban. Hangsúlyozza, hogy a megkívánt részletesség és érvelés nélkül tett alperesi nyilatkozat nem volt alkalmas az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok felülmérlegelésére, illetve eltérő következtetés levonására, különös tekintettel az alperes bizonyítási kötelezettségére az alábbiak szerint.

A Fővárosi Ítéltábla teljes egészében egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával a perbeli megállapodás minősítésével, az abban foglalt tartozáselismeréssel kapcsolatban. Helyesen tartotta szem előtt az elsőfokú bíróság Ptk. 242. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, amely kimondja, hogy tartozáselismerés a másik félhez intézett írásbeli nyilatkozattal történik, és a Ptk. 242. § (1) bekezdése alapján helytállóan határozta meg a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint alakuló bizonyítási kötelezettséget is. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével, megalapozottan döntött az érvénytelenségi kifogásról, annak valamennyi ténybeli és jogi okáról.

Az alperesre háruló bizonyítás sikertelenségének következményeit helyesen alkalmazta a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint, mind a perbeli megállapodás érvényességével, mind az elismert tartozásösszegezésével kapcsolatban, megalapozottan és helytálló jogi indokolással marasztalta az alperest. Az alperes nem csupán az általa megjelölt megtámadási okokat, a perbeli megállapodás érvénytelenségét nem bizonyította, de az elismert tartozásösszegezés tekintetében sem teljesítette a rá háruló bizonyítási kötelezettséget, nem igazolta, hogy tartozása - egyéb, általa megjelölt - okból nem áll fenn.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú ügyvédi munkadíja megfizetésére, annak mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdései szerint mérlegeléssel állapította meg. Az alperes illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdésén túl az Itv. 59. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint döntött.

Budapest, 2014. év június hó 5. napján

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő